

Posudek oponenta disertační práce Mgr. Pavla Švásty

„Zákaz sebeobvinění právnické osoby v řízení o správním deliktu“

Předložená práce o rozsahu 235 stran textu (bez titulní strany a obsahu) je členěna, kromě úvodu a závěru, do 5 kapitol („K historickému původu zásady nemo tenetur“, „Projevy zásady nemo tenetur v českém právu a jeho pramenech“, Aplikace zásady nemo tenetur při výkonu dohledu“, „Právnická osoba jako účastník řízení o správním deliktu a zásada nemo tenetur“ a „Zahraniční pohled“). Kapitoly jsou vertikálně strukturovány do 2 až 4 úrovní a každá z nich je opatřena dílčím závěrem.

Zvolené téma je nepochybně velice „živé“. V průběhu jeho zpracování došlo k významným změnám jeho pozitivněprávního rámce (např. v současnosti by šlo o „řízení o přestupku“, změnila se i úprava dozorčí činnosti předcházející tomuto řízení); autor to připomíná na str. 7 a promítá v zásadě v celém textu práce.

Možná, že autor příliš brzy (na str. 2 dole) prozrazuje část „zápletky“. Jeho pochybnosti a otázky spolu s nimi kladené jsou ovšem namístě.

Základní struktura díla je logická. Vhodné bylo větší pozornost věnovat vysvětlení sledu výkladu v kapitolách. Přístup k platné právní úpravě a/nebo judikatuře mohl být kritičtější.

Z dílčích připomínek uvádím:

- Jaký je vztah důkazu a poznatku z úřední činnosti?; (str. 8).
- Výklad ustanovení § 50 zákona č. 77/1935 Sb. z. a n., o dopravě motorovými vozidly a jich zdanění, je nepřesný (s. 20). Stopu uvedené právní konstrukce lze nalézt již v zákoně č. 166/1930 Sb. z a n., kterým se pozměňuje zákon o dani z obratu a dani přepychové a prodlužuje jeho platnost.
- V partii 2.4. se ukazuje, že používání zkratk zákonů, jejichž seznam je uveden až na konci práce, není nejšťastnější. Navíc seznam zkratk není vždy uspořádán abecedně. Starším předpisem.
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, byl k 1.7.2017 „zrušen“ (str. 45).
- Patří do partie 3.9. i zmínka o daňové kontrole?
- Partie 3.10. mohla být organičtěji uvozena (primárně jde o právní úpravu; srov. s ostatními partiemi; alternativou bylo podrobnější vysvětlení v úvodu kapitoly 3.).
- Úvodem kapitoly 4. (nebo 5.?) bylo vhodné alespoň podotknout, že správnímu řízení o projednání přestupku nemusí předcházet dozorčí činnost.
- Jaký je vztah pojmů „dohled“, „dozor“ a „kontrola“?; (s. 67 a n.). Partie 4.2.1. je příliš poplatná pozitivnímu právu. Vymezení dohledu v zákoně č. 6/1993 Sb., o České národní bance, zasluhovalo spíše kritiku (nebo alespoň porovnání s doktrinálním přístupem).
- Absence legální definice pojmu „veřejný zájem“ není nežádoucí stav (s. 67 a n.).
- Termín „jiný právní předpis, jehož závaznost ukládá zákon“ není šťastný (s. 77).

- Ohledně problému zmíněného na str. 82 (přetéká na str. 83) není limitující pouze „šikana“, ale obecněji „nepřiměřenost“.
- Změnou obsaženou v kontrolním řádu (ve srovnání s dřívější zákonnou úpravou) je především nahrazení pořádkové pokuty přestupkem (s. 83).
- Závěr v prvním odstavci na str. 91 by zasluhoval zevrubnější argumentaci. V prvním odstavci na str. 93 závěr chybí (?).
- Výklad ve druhém odstavci na str. 96 není srozumitelný. Druhý odstavec na str. 98 měl být rozdělen.
- V partii 5.1.1. a/nebo 5.1.2. stálo za to zmínit i práce K. Berana „Pojem osoby v právu“, „Právnícké osoby veřejného práva“.
- Zmínka o § 30 správního řádu na str. 127 je příliš kusá, chybí návaznost a/nebo odkaz (?; nehledě na text na str. 190).
- Zcela ojedinělé konstrukce správních deliktů počítaly/počítají i se zaviněním právnické osoby (s. 142).
- Výklad o procesních zásadách (s. 143 a n.) zasluhoval doplnit [proporcionalita (?)].
- Druhý z přístupů zmíněných na str. 150 (přetéká na str. 151) považuji za diskusní. K judikatuře by bylo třeba dodat i doktrinní argumenty. Lépe na s. 192! Situaci by bylo vhodné podrobněji modelově popsat.
- Jaký je vztah důkazu listinou a protokolu podle kontrolního řádu?; (s. 168 a n.).
- Partie 5.4. mohla být lépe propojena s předcházejícím textem.
- V souvislosti s § 81 zákona o odpovědnosti za přestupky bylo vhodné zmínit i § 51 odst. 4 správního řádu (s. 187).
- Kapitola 6. má, přes vysvětlení, které autor podává již v úvodu práce (s. 4 a 5), úzký záběr.
- V odkazech na kolektivní díla má být uvedena i příslušná kapitola a její autor.

Použité metody zpracování, jakož i práce s prameny odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu. Výklad je vcelku srozumitelný a jazyk kultivovaný.

Přes uvedené připomínky mám celkově za to, že předložený elaborát je zpracován na slušné úrovni a že je solidním základem rozpravy při obhajobě.

Otázka k obhajobě: Vyplývají, nebo mohou vyplývat ze závěrů práce nějaké náměty de leg ferenda?

V Praze dne 23. prosince 2018

JUDr. Ing. Josef Staša, CSc.